

Повідомлення "Соціально-економічне становище Кіровоградської області" за січень–вересень 2020 року

Населення

Чисельність наявного населення в області, за оцінкою, на 1 вересня 2020р. становила 925772 особи. Упродовж січня–серпня 2020р. чисельність населення зменшилася на 7337 осіб. Зменшення чисельності населення області відбулося за рахунок природного (6475 осіб) та міграційного (862 особи) скорочення. Порівняно із січнем–серпнем 2019р. обсяг природного скорочення збільшився на 258 осіб.

Природний рух населення у січні–серпні 2020р. характеризувався суттєвим перевищенням числа померлих над живонародженими: на 100 померлих – 38 живонароджених.

Доходи населення

За січень–вересень 2020р. розмір **середньомісячної номінальної заробітної плати** штатних працівників підприємств, установ, організацій (юридичних осіб та відокремлених підрозділів юридичних осіб із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб) становив 9293 грн, що на 13,7% вище ніж за січень–вересень 2019р.

Найбільш оплачуваними в економіці області у січні–вересні 2020р. були працівники транспорту, добувної промисловості і розроблення кар'єрів, фінансової та страхової діяльності, лісового господарства та лісозаготівлі, добувної промисловості і розроблення кар'єрів, державного управління й оборони; обов'язкового соціального страхування, де заробітна плата у 1,3–1,5 раза перевищила середній показник по області.

Значно нижчою залишається заробітна плата працівників у сферах тимчасового розміщування й організації харчування, творчості, мистецтва та розваг, функціонування бібліотек, архівів, музеїв та інших закладів культури, адміністративного та допоміжного обслуговування, будівництві, сферах охорони здоров'я, інформацій та телекомунікацій, оптовій та роздрібній торгівлі; ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів, освіті, сільському господарстві, операцій з нерухомим майном. Співвідношення рівня оплати праці в зазначених видах діяльності до середнього по області становило 50,5%–96,2%.

У січні–вересні 2020р. порівняно з січнем–вереснем 2019р. спостерігалось збільшення **реальної заробітної плати** на 11,7%.

Загальна сума несплаченої заробітної плати (по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із урахуванням цензу за кількістю найманих працівників) впродовж січня–вересня 2020р. збільшилася в 1,8 раза і на 1 жовтня 2020р. становила 19 млн.грн.

Обсяг несплаченої заробітної плати становив 1,1% фонду оплати праці, нарахованого за вересень 2020р.

Сума боргу працівникам економічно активних підприємств упродовж січня–вересня 2020р. збільшилась у 2,8 раза і на 1 жовтня 2020р. становила 12,8 млн.грн або 67,3% загальної суми боргу по області.

Кількість працівників, перед якими є борги з виплати заробітної плати, на 1 жовтня 2020р. становила 1089 осіб або 0,7% середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці області. Кожному із зазначених працівників не сплачено в середньому по 11,8 тис.грн, що становило 115,1% розміру середньої заробітної плати, нарахованої штатному працівнику за вересень 2020р.

Сума заробітної плати, не сплаченої працівникам підприємств-банкрутів, на 1 жовтня 2020р. становила 5,9 млн.грн.

На підприємствах, які відносяться до категорії економічно неактивних, заборгованість із виплати заробітної плати на 1 жовтня 2020р. становила 314,1 тис.грн.

Ціни

Індекс споживчих цін в області у вересні 2020р. порівняно з серпнем п.р. становив 100,1%, з початку року – 101%.

На споживчому ринку у вересні 2020р. ціни на продукти харчування та безалкогольні напої знизилися на 1,1%. Найбільше (на 12,2% та 11,1%) подешевшали фрукти та овочі. На 7–0,6% знизилась ціна на шоколад, масло, маргарин, інші продукти харчування, продукти переробки зернових, кондитерські вироби з борошна, макаронні вироби. Водночас на 17,4% подорожчали яйця, на 4,4–0,5% – олія соняшникова, сало,

кисломолочна продукція, мед, молоко, рис, морозиво, цукор, сири, сметана, безалкогольні напої, м'ясо та м'ясопродукти, хліб.

Ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби знизилися на 0,2%, що пов'язано зі здешевленням алкогольних напоїв на 1,7%. Водночас подорожчали тютюнові вироби на 1,4%.

Одяг і взуття подорожчали на 6,6%, у т.ч. взуття – на 8,3%, одяг – на 5,2%.

Зростання цін (тарифів) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива на 4,9% відбулося головним чином за рахунок підвищення цін на природний газ на 33,9%.

У сфері охорони здоров'я ціни знизилися на 0,4%, що пов'язано зі здешевленням послуг лікарень на 0,4% та фармацевтичної продукції – на 0,3%. Разом з цим на 0,7% подорожчали амбулаторні послуги.

Зниження цін у сфері відпочинку та культури на 0,5%, насамперед, спричинено здешевленням туристичних послуг на 15,8%.

Послуги освіти подорожчали на 6,1%, а саме: вищої – на 7,9%, середньої – на 2,8%.

Промисловість

У вересні 2020р. порівняно з попереднім місяцем та вереснем 2019р. **індекс промислової продукції** становив відповідно 122,9% та 99,5%, за підсумками січня–вересня 2020р. – 103,4%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** за підсумками січня–вересня 2020р. обсяг випуску продукції зменшився на 2%, зокрема у добуванні руд кольорових металів – на 3,7%, при цьому у добуванні каменю, піску та глини обсяг випуску продукції збільшився на 20,4%.

У **переробній промисловості** за січень–вересень 2020р. індекс промислової продукції становив 105,6%.

У *виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів* у січні–вересні 2020р. випуск продукції зріс на 8,3%, у т.ч. у виробництві інших харчових продуктів – на 13,1%, олії та тваринних жирів – на 9,6%, напоїв – на 6,4%, готових кормів для тварин – на 6,1%. Водночас у виробництві молочних продуктів спостерігалось зменшення обсягів виробництва продукції на 20,9%, продуктів борошномельно-круп'яної промисловості – на 18,1%, м'яса та м'ясних продуктів – на 1,1%.

У січні–вересні 2020р. порівняно з січнем–вереснем 2019р. спостерігалось збільшення виробництва олії соняшникової та сафлорової та їх фракцій, нерафінованих (крім хімічно модифікованих) на 24,1 тис.т, олії соєвої та її фракції, нерафінованих (крім хімічно модифікованих) – на 15,2 тис.т, виробів кондитерських з цукру, інших – на 930,9 т, свинини свіжої чи охолодженої – туш, напівтуш (уключаючи оброблених сіллю чи консервантами для тимчасового зберігання) – на 394,8 т, хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання – на 239,1 т, субпродуктів харчових великої рогатої худоби, свиней, баранів, кіз, коней, інших тварин родини конячих, свіжих чи охолоджених – на 92,9 т.

Водночас зменшилось виробництво борошна пшеничного чи пшенично-житнього на 6,1 тис.т, зерен зернових культур плющених, перероблених в пластівці, лущених, обрушених, різаних або подрібнених – на 1,4 тис.т, виробів ковбасних та подібних продуктів з м'яса, субпродуктів чи крові тварин та подібних виробів і харчових продуктів на їхній основі (крім виробів ковбасних з печінки та страв готових) – на 603,1 т, печива солодкого (уключаючи сендвіч-печиво; крім частково чи повністю покритого шоколадом або іншими сумішами, що містять какао) – на 234,7 т, продуктів готових та консервованих з м'яса чи субпродукти, інших (уключаючи продукти з крові тварин; крім виробів ковбасних та подібних продуктів, гомогенізованих продуктів, виробів з печінки та страв готових) – на 162,9 т, яловичини і телятини, свіжих чи охолоджених – туш, напівтуш, четвертин необвалених – на 50,8 т, виробів ковбасних з печінки (ліверних) та подібних виробів і харчових продуктів на їхній основі (крім страв готових) – на 35,6 т, виробів здобних (булочок підвищеної калорійності, листкових, рулетів з маком, рогаликів тощо) – на 22,2 т.

У *текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів* обсяги випуску продукції у січні–вересні 2020р. зменшились на 28,1% (у січні–серпні п.р. – на 32,4%), у т.ч. у виробництві одягу – на 42,1% (на 45%), текстильному виробництві – на 39,5% (на 38,6%).

У виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності у січні–вересні 2020р. випуск продукції збільшився на 6,6%, зокрема у лісопильному та стругальному виробництві – на 28,7%, виготовленні виробів з деревини, корка, соломки та рослинних матеріалів для плетіння – на 8,1%. При цьому у виготовленні виробів з паперу та картону обсяги зменшились на 27,9% (у січні–серпні п.р. – на 30,3%).

У виробництві хімічних речовин і хімічної продукції у січні–вересні 2020р. випуск продукції зменшився на 8%, у т.ч. у виробництві іншої хімічної продукції – на 14,3%, основної хімічної продукції, добрив і азотних сполук, пластмас і синтетичного каучуку в первинних формах – на 20,2%, мила та мийних засобів, засобів для чищення та полірування, парфумних і косметичних засобів – на 16,5%.

На підприємствах із виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції випуск промислової продукції у січні–вересні 2020р. порівняно з січнем–вереснем 2019р. зменшився на 0,2% (у січні–серпні п.р. – на 0,5%), зокрема у виробництві іншої неметалевої мінеральної продукції – на 2,9% (на 3,9%). Водночас у виробництві гумових і пластмасових виробів випуск продукції збільшився на 6%.

У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування, за 9 місяців 2020р. обсяги промислової продукції збільшилися на 22,2% (за 8 місяців п.р. – на 21,7%), у т.ч. у виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування – на 19,5%, металургійному виробництві – на 22,3%.

У машинобудуванні за підсумками січня–вересня 2020р. випуск продукції зменшився на 24,4% (за підсумками січня–серпня п.р. – на 31%), у т.ч. у виробництві електричного устаткування – на 33,9% (на 45,9%), машин і устаткування загального призначення – на 8,4% (на 10,1%). Водночас у виробництві автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів випуск продукції збільшився у 2,2 рази, машин і устаткування для сільського та лісового господарства – на 0,8%.

На підприємствах з виробництва, передачі та розподілення електроенергії у січні–вересні 2020р. обсяги виробництва зменшилися на 1,1%, у т.ч. у розподіленні електроенергії – на 2,2%. Водночас у виробництві електроенергії обсяги виробництва збільшилися на 0,8%.

Сільське господарство

У січні–вересні 2020р. **індекс сільськогосподарської продукції** порівняно із січнем–вереснем 2019р. склав 73,2%, у т.ч. у підприємствах – 69,1%, господарствах населення – 80,2%.

Рослинництво. У січні–вересні п.р. індекс продукції рослинництва порівняно з відповідним періодом 2019р. становив 70,1%, у т.ч. у підприємствах – 67,6%, господарствах населення – 75,4%.

На 1 жовтня п.р. господарствами усіх категорій культури зернові та зернобобові скошено й обмолочено на площі 584,5 тис.га, що складає 67,9% площ, посіяних під урожай 2020 року (торік – 72,5% таких площ). Із зібраної площі одержано 1963,8 тис.т зерна (у початково оприбуткованій масі), що на 31,4% менше ніж на початок вересня 2019р. У середньому з 1 га обмолоченої площі одержано 33,6 ц зерна (на 26,5% менше ніж торік), у т.ч. підприємствами – 35,2 ц (на 24,5% менше), господарствами населення – 29,9 ц (на 31,7% менше).

Тваринництво. У січні–вересні п.р. індекс продукції тваринництва порівняно із січнем–вереснем 2019р. склав 97,6%, у т.ч. у підприємствах – 102,9%, господарствах населення – 96%.

У господарствах усіх категорій у січні–вересні 2020р. загальний обсяг виробництва м'яса (реалізація сільськогосподарських тварин на забій у живій масі) склав 53,7 тис.т та порівняно з січнем–вереснем 2019р. збільшився на 1,1 тис.т або на 2,1%.

Обсяг вирощування сільськогосподарських тварин у підприємствах у січні–вересні 2020р. становив 15,8 тис.т, що на 2% більше ніж у січні–вересні 2019р., у т.ч. великої рогатої худоби – 2,4 тис.т (на 6,9% менше), свиней – 13,3 тис.т (на 5,3% більше). Відношення загального обсягу вирощування сільськогосподарських тварин до обсягу їх реалізації на забій становило 93,1%.

Загальне виробництво молока порівняно з січнем–вереснем 2019р. зменшилося на 10% і склало 220,2 тис.т, у т.ч. у підприємствах – на 2,9% (46,3 тис.т), у господарствах населення – на 11,7% (173,9 тис.т).

Порівняно з січнем–вереснем 2019р. у підприємствах середній надій молока від корів, що були в наявності на початок 2020р., зменшився на 72 кг (на 1,5%) і становив 4567 кг.

У січні–вересні 2020р. загальне виробництво яєць від птиці свійської усіх видів порівняно з січнем–вереснем 2019р. зросло на 4,9% і склало 500,8 млн.шт. Виробництвом яєць займалися підприємства 5 районів області.

Загальна кількість великої рогатої худоби на 1 жовтня 2020р. становила 91,3 тис. голів (на 9,3% менше ніж на 1 вересня 2019р.); у т.ч. корів – 46,9 тис. голів (на 7,9% менше); свиней – 218,9 тис. голів (на 1,3% менше); овець і кіз – 42 тис. голів (на 7,3% менше) та птиці свійської – 6960,9 тис. голів (на 1,9% менше).

Реалізація сільськогосподарської продукції. Середні ціни продажу аграрної продукції підприємствами за всіма напрямками реалізації у січні–вересні 2020р. порівняно з січнем–вереснем 2019р. збільшилися на 9,4%, у т.ч. продукції рослинництва – на 10%, продукції тваринництва – на 1,9%.

Наявність культур зернових та зернобобових і насіння соняшнику. На 1 жовтня 2020р. у підприємствах, які безпосередньо вирощують, та підприємствах, що займаються зберіганням і переробленням культур зернових та зернобобових, було в наявності 675,8 тис.т зерна (в 1,5 раза менше порівняно з 1 жовтня 2019р.), у т.ч. 413,8 тис.т пшениці, 160,5 тис.т кукурудзи, 76,5 тис.т ячменю. У підприємствах, які безпосередньо вирощують культури зернові та зернобобові, зберігалось 547,3 тис.т зерна (на 22,9% менше), у т.ч. 336,5 тис.т пшениці, 113,4 тис.т кукурудзи, 73,6 тис.т ячменю. Зернозберігаючі та зернопереробні підприємства мали в наявності 128,5 тис.т зерна (в 2,6 раза менше, ніж на 1 жовтня 2019р.).

Запаси насіння соняшнику становили 460,3 тис.т (на 25,6% менше, ніж на 1 жовтня 2019р.), з них у підприємствах, які здійснюють його виробництво, зберігалось 281,8 тис.т (на 19,9% менше), у підприємствах, що займаються його зберіганням і переробленням – 178,5 тис.т (в 1,5 раза менше).

Будівництво

У січні–вересні 2020р. підприємствами області вироблено будівельної продукції на суму 893,7 млн.грн. Індекс будівельної продукції у січні–вересні 2020р. порівняно з січнем–вереснем 2019р. становив 64,7%.

Нове будівництво склало 19,3% загального обсягу виробленої будівельної продукції, ремонт (капітальний та поточний) – 32,2%, реконструкція та технічне переоснащення – 48,5%.

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібною торгівлю, який включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб–підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–вересні 2020р. становив 15950,5 млн.грн, що в порівнянних цінах на 11,3% більше обсягу січня–вересня 2019р.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–вересні 2020р. становив 11106,5 млн.грн, що у порівнянних цінах на 9,9% більше обсягу січня–вересня 2019р.

Зовнішньоекономічна діяльність

У січні–серпні 2020р. обсяг експорту товарів становив 596,4 млн.дол. США, імпорту – 159,5 млн.дол. Порівняно з січнем–серпнем 2019р. експорт товарів збільшився на 33,6%, імпорт скоротився на 2,9%. Позитивне сальдо становило 436,9 млн.дол.

На формування позитивного сальдо вплинули окремі товарні групи: жири та олії тваринного або рослинного походження (228,2 млн.дол.), зернові культури (150,8 млн.дол.), залишки і відходи харчової промисловості (78,4 млн.дол.).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту у січні–серпні 2020р. становив 3,74. Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 136 країн світу. Загалом область експортувала товари до 122 країн світу.

У січні–серпні 2020р. обсяг експорту товарів до країн ЄС становив 157,2 млн.дол. (26,4% загального обсягу експорту) та збільшився на 20,5% порівняно з січнем–серпнем 2019р.

Серед найбільших партнерів–країн ЄС зросли експортні поставки до Франції, Польщі, Іспанії, Італії, серед інших країн – до Китаю, Індії, Білорусі, Єгипту. Водночас зменшилися поставки до Туреччини, Російської Федерації.

Найбільші експортні поставки здійснювались до Індії – 12,3% загального обсягу експорту (жири та олії тваринного або рослинного походження), Китаю – 10,9% (жири та олії тваринного або рослинного походження, зернові культури), Білорусі – 9,6% (залишки і відходи харчової промисловості), Нідерландів – 6,2% (зернові культури, жири та олії тваринного або рослинного походження), Єгипту – 3,9% (зернові культури).

У січні–серпні 2020р. з області експортовано жирів та олій тваринного або рослинного походження на суму 235,8 млн.дол., продуктів рослинного походження – на 166,3 млн.дол., готових харчових продуктів – на 86,1 млн.дол., машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання – 51,8 млн.дол.

Імпорт товарів у січні–серпні 2020р. здійснювався з 85 країн світу. Обсяг імпорту товарів з країн ЄС становив 67,7 млн.дол. (42,4% загального обсягу) та проти січня–серпня 2019р. зменшився на 7%.

Імпортні поставки порівняно з січнем–серпнем 2019р. зросли із Російської Федерації, Туреччини, скоротилися – з США, Китаю.

Найбільші надходження товарів здійснювались з Німеччини – 13,9% загального обсягу імпорту (механічні машини, засоби наземного транспорту, крім залізничного), Китаю – 12,7% (машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання, засоби наземного транспорту, крім залізничного), Туреччини – 11% (текстильні матеріали та текстильні вироби), США – 10% (засоби наземного транспорту, крім залізничного, машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання), Російської Федерації – 7,4% (палива мінеральні; нафта і продукти її перегонки).

У січні–серпні 2020р. до області надійшло машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання на суму 50,8 млн.дол., засобів наземного транспорту, літальних апаратів, плавучих засобів – на 35,7 млн.дол., текстильних матеріалів та текстильних виробів – на 14,8 млн.дол., мінеральних продуктів – на 12,7 млн.дол.

Транспорт

У січні–вересні 2020р. вантажообіг підприємств транспорту збільшився на 2,6% і становив 20873,9 млн.ткм.

Підприємствами транспорту перевезено 7702,3 тис.т вантажів, що становить 51,1% обсягу січня–вересня 2019р.

Залізницею у січні–вересні 2020р. перевезено 4555,8 тис.т вантажів, що на 3,7% менше ніж у січні–вересні 2019р. Це спричинено зменшенням перевезення зерна і продуктів перемолу на 26,9%, нафти і нафтопродуктів – на 2,5%. Натомість у 2,1 рази збільшилося перевезення хімічних і мінеральних добрив, брухту чорних металів – на 11,8%, будівельних матеріалів – на 8,4%. Вантажообіг підприємств залізничного транспорту збільшився на 3,9% і становив 20392 млн.ткм.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень, виконаних фізичними особами–підприємцями) у січні–вересні 2020р. перевезено 3146,5 тис.т вантажів, що становить 30,4% обсягу січня–вересня 2019р., вантажообіг становив 481,9 млн.ткм або 67,5% обсягу січня–вересня 2019р.

У січні–вересні 2020р. пасажирообіг підприємств транспорту становив 890,6 млн.пас.км або 45,2% обсягу січня–вересня 2019р.

Послугами пасажирського транспорту скористалися 30,7 млн. пасажирів, або 54,3% обсягу січня–вересня 2019р.

Залізницею у січні–вересні 2020р. перевезено 924,6 тис. пасажирів, що на 44,9% менше порівняно з січнем–вереснем 2019р., пасажирообіг зменшився на 58% і становив 587,1 млн.пас.км.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень, виконаних фізичними особами–підприємцями) у січні–вересні 2020р. перевезено 18,9 млн. пасажирів або 52,6% обсягу січня–вересня 2019р. Пасажирообіг підприємств автомобільного транспорту становив 246 млн.пас.км або 53,9% обсягу січня–вересня 2019р.

Обсяги перевезень пасажирів, виконаних фізичними особами–підприємцями у січні–вересні 2020р., зменшилися на 31,4% та становили 4,2 млн. пасажирів.

Тролейбусами у січні–вересні 2020р. перевезено 10,8 млн. пасажирів, що на 42,3% менше ніж у січні–вересні 2019р.